

چهره‌ای ملی‌گرا که عرق ملی نداشت

۳۱ شهریور ۱۴۰۲ ساعت ۱۹:۵۰

چطور شد که نظام‌السلطنه به یک بار از انگلیسی‌ها روی گردانید و ژرمانوفیل شد؟ واقعیت این است که چنین چیزی حقیقت نداشت. نظام‌السلطنه در این مقطع تاریخی نقش بسیار مشکوک و مخربی بازی کرد.

از نظام‌السلطنه مافی به عنوان یکی از چهره‌های ملی‌گرا در دوره جنگ جهانی اول یاد می‌شود. ظاهراً او نقش برجسته‌ای در تشکیل دولت مهاجر در آن دوره داشت. اما برخی از منابع، تحلیل متفاوتی از نقش و گرایش‌های سیاسی نظام‌السلطنه مافی ارائه داده‌اند:

«نظام‌السلطنه مافی رئیس دولت مهاجر بود، «پیش از این روابط سیاسی خارجه این شخص با انگلیسیان بوده است و انگلیس‌ها او را یکی از هواخواهان خود می‌شمردند»، اما وقتی آلمان‌ها در جنوب و غرب کشور نفوذ یافتند و مردم را به ضد روس و انگلیس تحریک می‌کردند و از زمانی که عشایر و ایلات علیه قوای مهاجم مقاومت کردند، «ناچار یک تن از رجال معروف دولت باید این قوا را جمع‌آوری کند و فرمانده کل گردد، آلمان‌ها نظام‌السلطنه را برای این خدمت به هر وسیله بوده حاضر کرده‌اند» چطور شد که نظام‌السلطنه به یک بار از انگلیسی‌ها روی گردانید و ژرمانوفیل شد؟ واقعیت این است که چنین چیزی حقیقت نداشت. نظام‌السلطنه در این مقطع تاریخی نقش بسیار مشکوک و مخربی بازی کرد. این فرد پیوندهای آشکاری با شیخ خزعل داشت، از سویی مافی، به طور خانوادگی به بریتانیا تعلق خاطر داشت و تا به آخر یک انگلوفیل صدیق باقی ماند.»

منبع: حسین آبادیان، ایران از سقوط مشروطه تا کودتای سوم اسفند، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۵، ص

۱۵۹

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49321/نداشت-ملی-عرق-گرا-ملی-پ-چهره>